

Tabela 1. Państwa świata: podstawowe wskaźniki społeczne i ekonomiczne¹

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln w 2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI)* – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Afganistan	35,5	61,9	652,9	561,8	19,5	2,2	63/65	0,479	–
Albania	2,9	2,7	28,8	4 125,0	11,9	3,4	77/81	0,764	29,0
Algieria	41,3	57,4	2 381,7	3 916,9	159,0	3,3	75/78	0,745	–
Angola	29,8	76,0	1 246,7	3 308,7	95,3	-0,7	59/65	0,533	42,7
Antigua i Barbuda	0,1	0,1	0,4	14 462,2	1,5	5,3	74/79	0,786	–
Arabia Saudyjska	32,9	45,1	2 149,7	20 028,6	646,4	1,7	73/76	0,847	–
Argentyna	44,3	55,2	2 780,4	12 440,3	545,5	-2,2	73/80	0,827	42,7
Armenia	2,9	2,7	29,7	3 614,7	10,6	0,2	71/78	0,743	31,5
Australia	24,5	33,2	7 741,2	49 927,8	1 204,6	2,8	81/85	0,939	34,9
Austria	8,7	8,9	83,9	44 676,3	390,8	1,5	79/84	0,893	30,5
Azerbejdżan	9,8	11,0	86,6	3 876,9	37,8	-3,1	69/75	0,759	31,8
Bahamy	0,4	0,5	13,9	28 785,5	11,3	0,2	73/79	0,792	–
Bahrajn	1,5	2,3	0,8	22 579,1	32,2	–	76/78	0,824	–
Bangladesz	164,7	201,9	147,6	1 358,8	221,4	7,1	71/75	0,579	32,1
Barbados	0,3	0,3	0,4	15 891,6	4,5	2,0	74/78	0,795	–
Belgia	11,4	12,5	30,5	41 236,3	468,0	1,5	79/84	0,896	27,6

¹ Źródła dla poszczególnych kolumn: B, H – *The State of World Population 2017*, UNFPA 2017; C – *World Population Prospects, The 2017 Revision, Key Findings and Advance Tables*, UN Department of Economic and Social Affairs, Population Division, New York 2017; D, E, F, G – The World Bank Open Data, World Bank 2018; <http://data.worldbank.org>; I, J – *Human Development Report 2016*, UNDP.

* *Human Development Index*.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Belize	0,4	0,6	23,0	4 744,7	1,7	-0,6	68/74	0,706	-
Benin	11,2	23,9	114,8	789,4	8,6	4,0	60/63	0,485	43,4
Bhutan	0,8	1,0	38,4	2 773,5	2,2	8,0	70/71	0,607	38,8
Białoruś	9,5	8,6	207,6	4 986,5	47,4	-2,6	68/78	0,796	27,2
Boliwia	11,1	15,9	1 098,6	3 105,0	33,8	4,3	67/72	0,674	48,4
Bośnia i Hercegowina	3,5	3,1	51,2	4 808,4	16,9	3,1	75/80	0,750	33,8
Botswana	2,3	3,4	581,7	6 924,1	15,6	4,3	65/70	0,698	60,5
Brazylia	209,3	232,7	8 515,8	8 649,9	1 796,2	-3,6	72/79	0,754	51,5
Brunei	0,4	0,5	5,8	26 939,4	11,4	-2,5	76/79	0,865	-
Bulgaria	7,1	5,4	111,0	7 469,0	53,2	3,9	71/78	0,794	36,0
Burkina Faso	19,2	43,2	274,2	627,1	11,7	5,9	60/61	0,402	35,3
Burundi	10,9	25,8	27,8	285,7	3,0	-0,6	56/60	0,404	33,4
Chile	18,1	20,7	756,1	13 792,9	247,0	1,6	77/82	0,847	50,5
Chiny	1 409,5	1 364,5	9 562,9	8 123,2	11 199,1	6,7	75/78	0,738	42,2
Chorwacja	4,2	3,5	56,6	12 160,1	50,7	3,0	75/81	0,827	32,5
Cypr	1,2	1,4	9,3	23 324,2	20,0	3,0	79/83	0,856	34,3
Czad	14,9	33,6	1 284,0	664,3	9,6	-7,0	52/54	0,396	43,3
Czarnogóra	0,6	0,6	13,8	7 023,5	4,4	2,9	75/80	0,807	31,9
Czechy	10,6	10,1	78,9	18 491,9	195,3	2,6	76/82	0,878	26,1
Dania	5,7	6,3	42,9	53 549,7	306,9	2,0	79/83	0,925	29,1
Dominika	0,1	0,1	0,8	7 906,7	0,6	2,6	-	0,726	-

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Dominikana	10,8	13,3	48,7	6 722,2	71,6	6,6	71/77	0,722	47,1
Dżibuti	1,0	1,3	23,2	–	–	–	61/64	0,473	44,1
Egipt	97,6	153,4	1 001,5	3 477,9	332,8	4,3	69/74	0,691	–
Ekwador	16,6	23,0	256,4	6 018,5	98,6	-1,6	74/79	0,739	45,4
Erytrea	5,1	9,6	117,6	–	–	–	63/68	0,420	–
Estonia	1,3	1,1	45,2	17 727,5	23,3	2,1	73/82	0,865	33,2
Etiopia	105,0	190,9	1 104,3	706,8	72,4	7,6	64/68	0,448	33,2
Federacyjne Stany Mikronezji	0,1	0,1	0,7	3 143,7	0,3	-0,1	68/71	0,638	42,5
Fidżi	0,9	1,0	18,3	5 233,5	4,7	0,4	68/74	0,736	42,8
Filipiny	104,9	151,3	300,0	2 951,1	304,9	6,9	66/73	0,682	43,0
Finlandia	5,5	5,9	338,4	43 402,9	238,5	1,9	79/84	0,895	27,1
Francja	65,0	70,6	549,1	36 855,0	2 465,5	1,2	80/86	0,897	33,1
Gabon	2,0	3,5	267,7	7 179,3	14,2	2,3	65/68	0,697	42,2
Gambia	2,1	4,6	11,3	473,2	1,0	2,2	60/63	0,452	–
Ghana	28,8	51,3	238,5	1 513,5	42,7	3,6	62/64	0,579	42,8
Grecja	11,2	10,0	132,0	17 930,2	192,7	-0,2	79/84	0,866	36,7
Grenada	0,1	0,1	0,3	9 841,8	1,1	3,7	71/76	0,754	–
Gruzja	3,9	3,4	69,7	3 865,8	14,4	2,8	69/78	0,769	40,1
Gujana	0,8	0,8	215,0	4 529,1	3,5	3,4	64/69	0,638	–
Gwatemala	16,9	27,0	108,9	4 146,7	68,8	3,1	70/77	0,640	48,7
Gwinea	12,7	26,9	245,9	661,5	8,2	6,6	60/61	0,414	33,7

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI)* – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Gwinea Równikowa	1,3	2,8	28,1	8 747,4	10,7	-8,9	57/59	0,592	-
Gwinea Bissau	1,9	3,6	36,1	641,6	1,2	5,8	56/60	0,424	50,7
Haiti	11,0	14,0	27,8	739,6	8,0	1,4	61/66	0,493	60,8
Hiszpania	46,4	44,4	505,9	26 639,7	1 237,3	3,3	81/86	0,884	35,9
Holandia	17,0	17,5	41,5	45 669,8	777,2	2,2	80/84	0,924	28,0
Honduras	9,3	13,2	112,5	2 361,2	21,5	3,6	71/76	0,625	50,6
Hongkong (Chiny)	7,4	8,3	1,1	43 681,4	320,9	2,0	81/87	0,917	-
Indie	1 339,2	1 659,0	3 287,3	1 709,6	2 263,8	7,1	67/70	0,624	35,2
Indonezja	264,0	321,6	1 910,9	3 570,3	932,3	5,0	67/72	0,689	39,5
Irak	38,3	81,5	435,1	4 609,6	171,5	11,0	68/72	0,649	-
Iran	81,2	93,6	1 745,2	5 219,1	419,0	13,4	75/77	0,774	37,4
Irlandia	4,8	5,8	70,3	63 861,9	304,8	5,1	80/84	0,923	32,5
Islandia	0,3	0,4	103,0	59 976,9	20,0	7,2	81/84	0,921	26,9
Izrael	8,3	12,6	22,1	37 175,7	317,7	4,1	81/84	0,899	42,8
Jamajka	2,9	2,7	11,0	4 878,6	14,1	1,4	74/79	0,730	-
Japonia	127,5	108,8	378,0	38 900,6	4 940,2	1,0	81/87	0,903	32,1
Jemen	28,3	48,3	528,0	990,3	27,3	-9,8	64/67	0,482	-
Jordania	9,7	14,2	89,3	4 087,9	38,7	2,0	73/76	0,741	-
Kambodża	16,0	22,0	181,0	1 269,9	20,0	7,0	67/71	0,563	30,8
Kamerun	24,1	49,8	475,4	1 374,5	32,2	4,5	57/60	0,518	46,5

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln w 2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mld USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Kanada	36,6	44,9	9 984,7	42 157,9	1 529,8	1,5	81/84	0,920	33,7
Katar	2,6	3,8	11,6	59 324,3	152,5	2,2	78/80	0,856	–
Kazachstan	18,2	23,0	2 724,9	7 713,6	137,3	1,1	65/75	0,794	26,3
Kenia	49,7	95,5	580,4	1 455,4	70,5	5,8	65/70	0,555	48,5
Kirgistan	6,0	8,1	199,9	1 077,0	6,6	3,8	67/75	0,664	26,8
Kiribati	0,1	0,2	0,8	1 587,1	0,2	1,1	63/70	0,588	37,6
Kolumbia	49,1	54,7	1 141,7	5 805,6	282,5	2,0	71/78	0,727	53,5
Komory	0,8	1,5	1,9	775,1	0,6	2,2	62/66	0,497	–
Kongo (Demokratyczna Republika)	81,3	197,4	2 344,9	405,5	31,9	2,4	59/62	0,435	42,1
Kongo (Republika)	5,3	11,5	342,0	1 528,2	7,8	–1,9	63/67	0,592	48,9
Korea Południowa	51,0	50,5	100,3	27 538,8	1 411,2	2,8	79/85	0,901	–
Korea Północna	25,5	26,8	120,5	–	–	–	68/75	–	–
Kostaryka	4,9	5,8	51,1	11 824,6	57,4	4,3	78/82	0,776	48,5
Kuba	11,5	10,8	109,9	–	–	–	78/82	0,775	–
Kuwejt	4,1	5,6	17,8	27 359,2	110,9	3,5	74/76	0,800	–
Laos	6,9	9,2	236,8	2 353,1	15,9	7,0	65/69	0,586	37,9
Lesotho	2,2	3,2	30,4	1 039,7	2,3	2,4	52/57	0,497	54,2
Liban	6,1	5,4	10,5	8 257,3	49,6	2,0	78/82	0,763	–
Liberia	4,7	9,8	111,4	455,4	2,1	–1,6	62/64	0,427	36,5

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln w 2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Libia	6,4	8,1	1 759,5	–	–	–	69/75	0,716	–
Liechtenstein	–	–	0,2	–	–	–	–	0,912	–
Litwa	2,9	2,4	65,3	14 879,7	42,7	2,3	69/80	0,848	35,2
Luksemburg	0,6	0,8	2,6	100 573,1	58,6	3,1	80/84	0,898	34,8
Łotwa	1,9	1,5	64,5	14 064,7	27,6	2,1	70/79	0,830	35,5
Macedonia	2,1	1,9	25,7	5 237,1	10,9	2,4	74/78	0,748	44,1
Madagaskar	25,6	53,8	587,3	401,7	10,0	4,2	65/68	0,512	42,7
Makau (Chiny)	0,6	0,9	–	73 187,0	44,8	-2,1	81/87	–	–
Malawi	18,6	41,7	118,5	300,3	5,4	2,5	61/66	0,476	46,1
Malediwy	0,4	0,6	0,3	10 118,1	4,2	6,2	77/79	0,701	38,4
Malezja	31,6	41,7	330,8	9 508,2	296,5	4,2	73/78	0,789	46,3
Mali	18,5	44,0	1 240,2	779,9	14,0	5,8	58/59	0,442	33,0
Malta	0,4	0,4	0,3	25 172,5	11,0	5,5	79/83	0,856	–
Maroko	35,7	45,7	446,6	2 832,4	103,6	1,2	75/77	0,647	40,7
Mauretania	4,4	9,0	1 030,7	1 101,9	4,7	2,0	62/65	0,513	32,4
Mauritius	1,3	1,2	2,0	9 630,9	12,2	3,8	71/78	0,781	35,8
Meksyk	129,2	164,3	1 964,4	8 208,6	1 046,9	2,3	75/80	0,762	48,2
Mjanma (Birma)	53,4	62,4	676,6	1 195,5	63,2	5,9	64/69	0,556	–
Moldawia	4,1	3,3	33,9	1 900,2	6,7	4,1	67/76	0,699	26,8
Mongolia	3,1	4,1	1 564,1	3 694,1	11,2	1,2	65/74	0,735	32,0
Mozambik	29,7	67,8	799,4	382,1	11,0	3,8	57/61	0,418	45,6
Namibia	2,5	4,3	824,3	4 415,0	10,9	1,1	62/68	0,640	61,0

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Nepal	29,3	36,1	147,2	729,1	21,1	0,4	69/72	0,558	32,8
Niemcy	82,1	79,2	357,2	42 069,6	3 477,8	1,9	79/83	0,926	30,1
Niger	21,5	68,5	1 267,0	364,2	7,5	5,0	59/61	0,353	34,0
Nigeria	190,9	410,6	923,8	2 175,7	404,7	-1,6	53/55	0,527	43,0
Nikaragua	6,2	7,9	130,4	2 151,4	13,2	4,7	73/79	0,645	47,1
Norwegia	5,3	6,8	385,2	70 911,8	371,1	1,1	80/84	0,949	25,9
Nowa Zelandia	4,7	5,7	267,7	39 416,4	185,0	3,1	80/84	0,915	-
Oman	4,6	6,8	309,5	14 982,4	66,3	-	76/80	0,796	-
Pakistan	197,0	306,9	796,1	1 443,6	278,9	5,5	66/68	0,550	30,7
Palau	-	-	0,5	14 428,1	0,3	1,9	-	0,788	-
Palestyna	4,9	9,7	6,0	2 943,4	13,4	4,1	72/76	0,684	34,5
Panama	4,1	5,8	75,4	13 680,2	55,2	4,9	75/81	0,788	50,7
Papua-Nowa Gwinea	8,3	13,9	462,8	2 500,1	20,2	2,4	63/68	0,516	43,9
Paragwaj	6,8	8,9	406,8	4 077,7	27,4	4,0	71/75	0,693	51,7
Peru	32,2	41,6	1 285,2	6 049,2	192,2	3,9	73/78	0,740	44,1
Polska	38,2	32,4	312,7	12 421,3	471,4	2,9	74/82	0,855	32,1
Portoryko	3,7	3,3	8,9	-	-	-	76/84	-	-
Portugalia	10,3	9,0	92,2	19 839,6	204,8	1,5	78/84	0,843	36,0
Republika Środkowo-afrykańska	4,7	8,9	623,0	382,2	1,8	4,5	51/55	0,352	56,2

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln w 2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Republika Zielonego Przylądka	0,5	0,7	4,0	2 997,8	1,6	3,9	71/75	0,648	47,2
Rosja	144,0	132,7	17 098,3	8 748,4	1 283,2	-0,2	66/77	0,804	41,6
RPA	56,7	72,8	1 219,1	5 284,6	295,5	0,3	60/67	0,666	63,4
Rumunia	19,7	16,4	238,4	9 519,9	187,6	4,6	72/79	0,802	27,5
Rwanda	12,2	21,9	26,3	702,8	8,4	5,9	65/70	0,498	50,4
Saint Christopher (Kitts) i Nevis	0,1	0,1	0,3	16 596,8	0,9	2,2	-	0,765	-
Saint Lucia	0,2	0,2	0,6	9 364,8	1,7	0,9	73/78	0,735	-
Saint Vincent i Grenadyny	0,1	0,1	0,4	7 006,6	0,8	1,9	71/76	0,722	-
Salwador	6,4	7,0	21,0	4 223,6	26,8	2,4	69/78	0,680	41,8
Samoa	0,2	0,2	2,8	4 030,0	0,8	7,1	72/78	0,704	42,7
San Marino	-	-	0,1	47 908,6	1,6	1,0	-	-	-
Senegal	15,9	34,0	196,7	952,8	14,7	6,7	65/69	0,494	40,3
Serbia	8,8	7,4	88,4	5 426,9	38,3	2,8	73/78	0,776	29,1
Seszele	0,1	0,1	0,5	15 075,7	1,4	4,5	70/79	0,782	46,8
Sierra Leone	7,6	13,0	72,3	505,2	3,7	6,3	52/53	0,420	34,0
Singapur	5,7	6,6	0,7	52 962,5	297,0	2,0	81/85	0,925	-
Słowacja	5,4	5,0	49,0	16 535,9	89,8	3,3	73/80	0,845	26,1
Słowenia	2,1	1,9	20,3	21 652,3	44,7	3,1	78/84	0,890	25,6

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mld USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Somalia	14,7	35,9	637,7	434,2	6,2	–	55/58		
Sri Lanka	20,9	20,8	65,6	3 835,4	81,3	4,4	72/79	0,766	39,2
Stany Zjednoczone	324,5	389,6	9 831,5	57 638,2	18 624,5	1,5	77/82	0,920	41,1
Suazi	1,4	2,1	17,4	2 770,2	3,7	1,4	55/61	0,541	51,5
Sudan	40,5	80,4	1 879,4	2 415,0	95,6	4,7	63/66	0,490	35,4
Sudan Południowy	12,6	25,4	644,3	–	–	–	56/58	0,418	46,3
Surinam	0,6	0,6	163,8	5 871,4	3,3	-5,1	68/75	0,725	–
Syria	18,3	34,0	185,2	–	–	–	65/77	0,536	–
Szwajcaria	8,5	9,9	41,3	79 890,5	668,9	1,4	82/85	0,939	31,6
Szwecja	9,9	11,6	447,4	51 949,3	514,5	3,2	81/84	0,913	27,3
Tadżykistan	8,9	14,5	141,4	795,8	7,0	6,9	68/74	0,627	30,8
Tajlandia	69,0	65,4	513,1	5 910,6	407,0	3,2	72/79	0,740	37,9
Tajwan (Chiny)	–	22,8	„	–	–	–			
Tanzania	57,3	138,1	947,3	879,2	47,3	7,0	65/68	0,531	37,8
Timor Wschodni	1,3	2,4	14,9	1 405,4	1,8	5,7	67/71	0,605	31,6
Trynidad i Tobago	7,8	15,3	56,8	578,5	4,4	5,0	60/61	0,487	46,0
Tonga	0,1	0,1	0,8	3 748,6	0,4	3,4	70/76	0,721	38,1
6 i Tobago	1,4	1,3	5,1	16 040,5	21,9	-2,3	67/74	0,780	–
Tunezja	11,5	13,9	163,6	3 688,6	42,1	1,2	74/78	0,725	35,8
Turcja	80,7	95,6	785,4	10 862,6	863,7	3,2	73/79	0,767	40,2

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Państwa	Ludność w mln (2017 r.)	Ludność w mln (2050 r. – prognoza ONZ)	Powierzchnia w tys. km ² (2017 r.)	PKB na osobę w USD (2016 r.)	PKB mid USD (2016 r.)	PKB – wzrost roczny w procentach (2015–2016)	Spodziewana długość życia M – mężczyźni K – kobiety (2017) M/K	Wskaźnik rozwoju społecznego (HDI*) – 2015 r.	Indeks Giniego (2010–2015)
Turkmenistan	5,8	7,9	488,1	6 389,3	36,2	6,2	65/71	0,691	–
Uganda	42,9	105,7	241,6	580,4	24,1	4,7	58/62	0,493	41,0
Ukraina	44,2	36,4	603,6	2 185,7	93,3	2,3	67/77	0,743	24,1
Urugwaj	3,5	3,7	176,2	15 220,6	52,4	1,5	74/81	0,795	41,6
Uzbekistan	31,9	41,0	447,4	2 110,6	67,2	7,8	69/74	0,701	–
Vanuatu	0,3	0,5	12,2	2 860,6	0,8	4,0	70/75	0,597	37,2
Wenezuela	32,0	41,6	912,1	–	–	–	71/79	0,767	46,9
Węgry	9,7	8,3	93,0	12 814,9	125,8	2,2	72/79	0,836	30,6
Wielka Brytania	66,2	75,4	243,6	40 341,4	2 647,9	1,8	80/83	0,909	32,6
Wietnam	95,5	114,6	331,0	2 214,4	205,3	6,2	72/81	0,683	37,6
WKS	24,3	51,4	322,5	1 535,0	36,4	8,3	53/56	0,474	43,2
Włochy	59,4	55,1	301,3	30 674,8	1 858,9	0,9	81/85	0,887	35,2
Wyspy Marshalla	–	0,1	0,2	3 665,2	0,2	1,9			
Wyspy Salomona	0,6	1,0	28,9	2 005,5	1,2	3,0	70/73	0,515	46,1
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	0,2	0,4	1,0	1 714,7	0,3	4,1	65/69	0,574	30,8
Zambia	17,1	41,0	752,6	1 269,6	21,1	3,6	60/65	0,579	55,6
ZEA	9,4	13,2	83,6	37 622,2	348,7	3,0	77/79	0,840	–
Zimbabwe	16,5	29,7	390,8	1 029,1	16,6	0,6	60/64	0,516	43,2
Świat	7 550,0	9 771,8	134 325,1	10 191,3	75 845,1	2,5	70/74	0,717	–

Tabela 2. Państwa świata: wskaźniki militarne, strategiczne i polityczne¹

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Afganistan	187	1,0	171	–	28,59	48,9	NF ^d
Albania	142	1,2	8	4,18	61,20	64,4	PF
Algieria	10 654	6,7	130	4,07	49,22	46,5	NF
Angola	3 232	3,7	107	–	42,63	48,5	NF
Antigua i Barbuda	–	–	–	–	49,78	–	F
Arabia Saudyjska	61 358	10,4	227	4,83	63,31	64,4	NF
Argentyna	6 164	1,0	74	3,95	58,89	50,4	F
Armenia	423	4,0	45	4,19	59,73	70,3	PF
Australia	24 371	2,0	58	5,19	76,26	81,0	F
Austria	2 829	0,7	21	5,25	87,10	72,3	F
Azerbejdżan	1 932	4,0	67	4,69	50,89	63,6	NF

¹ Źródła dla poszczególnych kolumn: B, C – Stockholm International Peace Research Institute – SIPRI, *The SIPRI Military Expenditure Database 2017*; D – *The Military Balance 2017*, International Institute for Strategic Studies, Taylor & Francis, London oraz inne źródła [cyt. za:] *List of countries by number of military and paramilitary personnel*, <http://en.wikipedia.org> (dostęp: 30.01.2018); E – *The Global Competitiveness Report 2017–2018*, World Economic Forum 2017; F – www.kof.ethz.ch; Ranking 2018; G – The Heritage Foundation 2017, www.heritage.org/index/ranking; H – *Freedom in the World 2018: Democracy in Crisis*, Freedom House, edition 2018.

^a *Global Competitiveness Index*.

^b *2018 KOF Globalisation Index*.

^c *2017 Index of Economic Freedom*.

^d Oznaczenia: PF – *Partly Free*, F – *Free*, NF – *Not Free*; oparte na danych za rok 2017.

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Bahamy	–	–	1	–	44,70	61,1	F
Bahrajn	1 386	4,8	8	4,54	64,73	68,5	NF
Bangladesz	3 003	1,3	157	3,91	42,85	55,0	PF
Barbados	–	–	1	–	55,67	54,5	F
Belgia	4 028	0,9	30	5,23	89,55	67,8	F
Belize	21	1,2	2	–	50,56	58,6	F
Benin	96	1,2	7	3,47	44,58	59,2	F
Bhutan	–	–	–	4,10	40,80	58,4	PF
Białoruś	664	1,3	48	–	63,09	58,6	NF
Boliwia	545	1,6	34	–	51,74	47,7	PF
Bośnia i Hercegowina	166	1,0	11	3,87	62,26	60,2	PF
Botswana	536	3,7	9	4,30	47,52	70,1	F
Brazylia	22 839	1,3	335	4,14	58,47	52,9	F
Brunei	405	3,8	7	4,52	67,28	69,8	NF
Bulgaria	756	1,5	31	4,46	75,95	67,9	F
Burkina Faso	147	1,3	11	–	51,83	59,6	PF
Burundi	65	2,3	30	3,21	32,34	53,2	NF
Chile	4 583	1,9	65	4,71	66,98	76,5	F
Chiny	225 713	1,9	2 183	5,00	61,24	57,4	NF
Chorwacja	687	1,4	16	4,19	75,66	59,4	F

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Cypr	352	1,8	12	4,30	76,16	67,9	F
Czad	260	2,6	30	2,99	41,13	49,0	NF
Czarnogóra	67	1,6	2	4,15	65,96	62,0	PF
Czechy	1 923	1,0	22	4,77	80,33	73,3	F
Dania	3 488	1,2	17	5,39	85,94	75,1	F
Dominika	–	–	–	–	43,05	63,7	F
Dominikana	452	0,6	56	3,87	51,48	62,9	PF
Dżibuti	–	–	10	–	48,12	46,7	NF
Egipt	5 357	1,6	439	3,90	57,26	52,6	NF
Ekwador	2 130	2,2	40	3,91	52,39	49,3	PF
Erytrea	–	–	202	–	27,02	42,2	NF
Estonia	494	2,1	6	4,85	77,75	79,1	F
Etiopia	448	0,7	138	3,78	42,09	52,7	NF
Federacyjne Stany Mikronezji	–	–	–	–	38,08	54,1	F
Fidżi	44	1,0	4	–	61,46	63,4	PF
Filipiny	3 990	1,3	125	4,35	61,62	65,6	PF
Finlandia	3 243	1,4	22	5,49	80,74	74,0	F
Francja	55 681	2,3	203	5,18	84,20	63,3	F
Gabon	198	1,5	5	–	55,06	58,6	NF
Gambia	14 ^e	1,6	1	3,61	45,68	53,4	PF

^e Kursywą podano dane za rok wcześniejszy.

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Ghana	146	0,4	16	3,72	49,93	56,2	F
Grecja	4 986	2,6	143	4,02	75,78	55,0	F
Grenada	–	–	–	–	51,85	–	F
Gruzja	315	2,2	21	4,28	69,30	76,0	PF
Gujana	49	1,4	3	–	44,94	58,5	F
Gwatemala	259	0,4	18	4,08	52,06	63,0	PF
Gwinea	180	2,5	10	3,47	44,17	47,6	PF
Gwinea Bissau	17	1,5	4	–	32,37	56,1	PF
Gwinea Równikowa	18	0,2	1	–	39,82	45,0	NF
Haiti	0	–	–	3,22	32,13	49,6	PF
Hiszpania	14 994	1,2	123	4,70	79,53	63,6	F
Holandia	9 249	1,2	35	5,66	89,91	75,8	F
Honduras	347	1,6	11	3,92	56,92	58,8	PF
Hongkong (Chiny)	–	–	–	5,53	71,55	89,8	PF
Indie	55 631	2,5	1 395	4,59	57,35	52,6	F
Indonezja	7 783	0,9	396	4,68	56,89	61,9	PF
Irak	6 188	4,8	64	–	31,14	–	NF
Iran	12 383	3,0	523	4,27	40,50	50,5	NF
Irlandia	993	0,3	9	5,16	87,15	76,7	F
Islandia	–	–	0	4,99	67,37	74,4	F
Izrael	17 800	5,8	177	5,31	71,27	69,7	F

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Jamajka	119	0,8	3	4,25	60,19	69,5	F
Japonia	41 569	1,0	247	5,49	71,07	69,6	F
Jemen	–	–	20	2,87	37,89	–	NF
Jordania	1 766	4,5	101	4,30	73,79	66,7	PF
Kambodża	361	1,8	124	3,93	56,11	59,5	NF
Kamerun	380	1,3	14	3,65	48,84	51,8	NF
Kanada	15 505	1,0	63	5,35	80,81	78,5	F
Katar	–	–	12	5,11	77,93	73,1	NF
Kazachstan	1 504	0,9	39	4,35	58,56	69,0	NF
Kenia	908	1,4	24	3,98	47,69	53,5	PF
Kirgistan	212	3,2	11	3,90	54,53	61,1	PF
Kiribati	–	–	–	–	–	50,9	F
Kolumbia	9 930	3,4	293	4,29	55,61	69,7	PF
Komory	–	–	–	–	29,40	55,8	PF
Kongo (Demokratyczna Republika)	503	1,0	134	3,27	38,66	56,4	NF
Kongo (Republika)	551	7,0	10	–	58,41	40,0	NF
Korea Południowa	37 265	2,7	630	5,07	74,46	74,3	F
Korea Północna	–	–	1 190	–	–	4,9	NF
Kostaryka	0	–	0	4,50	54,76	65,0	F
Kuba	118	3,1	49	–	47,20	33,9	NF

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Kuwejt	6 370	6,5	16	4,43	69,80	65,1	PF
Laos	–	–	29	3,91	34,81	54,0	NF
Lesotho	44	2,1	2	3,20	47,75	53,9	PF
Liban	2 239	4,4	60	3,84	65,30	53,3	PF
Liberia	12	0,6	2	3,08	53,11	49,1	PF
Libia	–	–	–	–	53,54	–	NF
Liechtenstein	–	–	–	–	–	–	F
Litwa	634	1,5	17	4,58	74,63	75,8	F
Luksemburg	293	0,5	1	5,23	74,84	75,9	F
Łotwa	406	1,5	5	4,40	67,20	74,8	F
Macedonia	106	1,0	8	–	64,00	70,7	PF
Madagaskar	60	0,6	14	3,40	40,70	57,4	PF
Makau (Chiny)	–	–	–	–	52,04	70,7	–
Malawi	40	0,6	5	3,11	39,12	52,2	PF
Malediwy	–	–	–	–	48,20	50,3	PF
Malezja	4 295	1,4	109	5,17	84,95	73,8	PF
Mali	366	3,2	8	3,33	45,66	58,6	PF
Malta	57	0,6	2	4,65	70,71	67,7	F
Maroko	3 293	3,2	196	4,24	65,99	61,5	PF
Mauretania	144	4,1	16	3,09	52,48	54,4	NF
Mauritius	23	0,2	0	4,52	60,78	74,7	F

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Siły zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Meksyk	6 893	0,6	277	4,44	63,04	63,6	PF
Mjanma (Birma)	3 756	4,8	406	–	35,75	52,5	PF
Moldawia	29	0,4	5	3,99	64,46	58,0	PF
Mongolia	109	0,9	20	3,90	58,31	54,8	F
Mozambik	168	1,0	11	2,89	45,04	49,9	PF
Namibia	500	3,9	10	3,99	61,65	62,5	F
Nepal	304	1,4	97	4,02	41,28	55,1	PF
Niemcy	40 985	1,2	177	5,65	85,93	73,8	F
Niger	164	2,2	5	–	46,08	50,8	PF
Nigeria	2 091	0,4	118	3,30	47,72	57,1	PF
Nikaragua	72	0,6	12	3,95	49,98	59,2	PF
Norwegia	6 080	1,6	25	5,40	84,32	74,0	F
Nowa Zelandia	2 067	1,2	9	5,37	73,49	83,7	F
Oman	9 080	16,7	43	4,31	58,62	62,1	NF
Pakistan	9 931	3,4	654	3,67	49,25	52,8	PF
Palau	–	–	–	–	47,16	–	F
Palestyna	–	–	–	–	30,82	–	NF
Panama	0	–	0	4,44	60,72	66,3	F
Papua-Nowa Gwinea	87	0,6	2	–	41,98	50,9	PF
Paragwaj	360	1,3	11	3,71	55,82	62,4	PF
Peru	2 551	1,3	81	4,22	55,71	68,9	F

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Polska	9 791	2,0	99	4,59	73,55	68,3	F
Portoryko	–	–	–	–	–	–	F
Portugalia	3 750	1,8	30	4,57	77,47	62,6	F
Republika Środkowoafrykańska	–	–	7	–	33,62	51,8	NF
Republika Zielonego Przylądka	10	0,6	1	3,76	41,88	56,9	F
Rosja	70 345	5,3	1 013	4,64	70,98	57,1	NF
RPA	3 424	1,1	67	4,32	70,74	62,3	F
Rumunia	2 816	1,5	71	4,28	71,11	69,7	F
Rwanda	106	1,2	33	4,35	45,08	67,6	NF
Saint Christopher (Kitts) i Nevis	–	–	–	–	41,66	–	F
Saint Lucia	–	–	–	–	45,14	65,0	F
Saint Vincent i Grenadyny	–	–	–	–	44,35	65,2	F
Salwador	228	0,9	25	3,77	58,82	64,1	F
Samoa	–	–	–	–	53,03	58,4	F
San Marino	–	–	–	–	–	–	F
Senegal	252	1,7	14	3,81	61,94	55,9	F
Serbia	714	1,9	28	4,14	73,13	58,9	F
Seszele	18	1,2	–	3,80	57,50	61,8	PF
Sierra Leone	35	0,7	9	3,20	45,67	52,6	PF

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Singapur	9 986	3,4	73	5,71	82,30	88,6	PF
Słowacja	1 036	1,1	16	4,33	75,83	65,7	F
Słowenia	405	0,9	7	4,48	76,47	59,2	F
Somalia	–	–	20	–	–	–	NF
Sri Lanka	2 058	2,4	243	4,08	54,07	57,4	PF
Stany Zjednoczone	606 233	3,3	1 347	5,85	74,91	75,1	F
Suazi	73	1,7	–	3,35	40,29	61,1	NF
Sudan	2 465	3,1	244	–	32,37	48,8	NF
Sudan Południowy	525	3,7	185	–	–	–	NF
Surinam	–	–	2	–	38,05	48,0	F
Syria	–	–	128	–	41,48	–	NF
Szwajcaria	4 824	0,7	21	5,86	90,51	81,5	F
Szwecja	5 344	1,0	30	5,52	86,33	74,9	F
Tadżykistan	96	1,2	9	4,14	33,51	58,2	NF
Tajlandia	6 047	1,5	361	4,72	73,71	66,2	NF
Tajwan (Chiny)	9 962	1,9	215	5,33	–	76,5	F
Tanzania	561	1,5	27	3,71	42,74	58,6	PF
Timor Wschodni	26	1,3	1	–	52,14	46,3	F
Togo	81	1,8	9	–	55,34	53,2	PF
Tonga	–	–	–	–	40,71	63,0	F
Trynidad i Tobago	237	1,1	4	4,09	54,60	61,2	F

A	B	C	D	E	F	G	H
Państwa	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) w mln USD (2016 r.)	Wydatki na cele wojskowe (military expenditures) jako procent PKB (2016 r.)	Sily zbrojne (active military) w tys. (2016)	Konkurencyjność gospodarki ^a (2017–2018)	Wskaźnik globalizacji ^b (2015 r.)	Wskaźnik wolności gospodarczej ^c (2017 r.)	Wskaźnik wolności politycznej (2017 r.)
Tunezja	1 027	2,3	36	3,93	62,82	55,7	F
Turcja	14 974	2,0	355	4,42	64,33	65,2	NF
Turkmenistan	–	–	37	–	32,78	47,4	NF
Uganda	398	1,9	45	3,70	45,53	60,9	PF
Ukraina	3 479	3,8	204	4,11	75,08	48,1	PF
Urugwaj	980	2,0	25	4,15	61,83	69,7	F
Uzbekistan	–	–	48	–	34,02	52,3	NF
Vanuatu	–	–	–	–	48,61	67,4	F
Wenezuela	2 336	0,3	115	3,23	46,48	27,0	NF
Węgry	1 258	1,0	27	4,33	83,15	65,8	F
Wielka Brytania	54 217	1,9	152	5,51	84,97	76,4	F
Wietnam	5 005	2,4	482	4,36	62,00	52,4	NF
WKS	418	1,2	25	–	53,69	63,0	PF
Włochy	27 966	1,5	175	4,54	77,01	62,5	F
Wyspy Marshalla	–	–	–	–	40,08	–	F
Wyspy Salomona	–	–	–	–	40,67	55,0	F
Wyspy Świętego Tomasza i Książęca	–	–	–	–	39,08	55,4	F
Zambia	292	1,3	15	3,52	47,88	55,8	PF
ZEA	–	–	63	5,30	74,98	76,9	NF
Zimbabwe	363	2,6	29	3,32	50,95	44,0	NF

SKOROWIDZ

- A**bbasi Shahid – 125
Abdullahi Mohammed „Farmajo” – 134, 136, 361
Achmetow Rinat – 249
Áder János – 357
Akkuyu (elektrownia jądrowa) – 246, 247
Akufo-Addo Nana – 360
al-Abadi Hajdar – 122–124, 266, 267
al-Adnani Abu Muhammad – 271
al-Asad Baszar – 41, 57, 117–121, 197, 242, 265, 267, 268, 270, 274, 275, 277, 360
al-Baghdadi Abu Bakr – 123, 266, 271
Aleksy-Szucsich Agnieszka – 213
Aleppo – 49, 57, 85, 118, 120, 267, 275
al-Hariri Saad – 364
Al-Hussein Zeid Ra’ad – 99
Alijew Hejdar – 260
Alijew Ilham – 260
Alijewa Mehriban – 260
Al-Kaida (AQ) – 128, 129
Al-Kaida Islamskiego Maghrebu (AQIM) – 129, 132, 133, 140
Alkatiri Mari – 362
Al-Sahrawi Walid – 133
America first – 12, 31, 183, 189, 193, 199, 214
AMISOM (misja Unii Afrykańskiej) – 94, 134, 135, 136
Annan Kofi – 82
Ansoff Igor H. – 317
Antall József – 330
Applebaum Anne – 28
art. 50 TUE – 63, 160, 161, 164, 182
as-Sarradz Fajiz – 273
Association of South-East Asian Nations (ASEAN) – 39, 194, 206, 207, 208, 209, 216, 217, 365, 366
Asz-Szabab – 89, 91, 134, 135, 136, 344, 350, 363
Atambajew Ałmazbek – 363
autorytaryzm – 16, 20, 35, 39, 181, 282
Aznar Alex – 186
- B**abiš Andrej – 359
Bacevich Andrew – 193
Baka András – 330
Ban Ki-moon – 82, 93, 98
Bannon Steve – 185, 189, 193
Barber Benjamin – 42
Barnier Michel – 160, 163–165
Barrow Adam – 360
Barzani Masoud – 363
Baudrillard Jean – 342
Bell Colleen – 338
Belmuchtart Muchtar – 129
Benediktsson Bjarni – 358
Berdimuhamedow Gurbanguly – 361
Bhandari Dalveer – 83
Bielecki Jan Krzysztof – 19, 20, 34, 36, 38, 54, 306
Bieleń Stanisław – 202
Bieńkowska Elżbieta – 20
Błaszczak Mariusz – 291
Bobako Monika – 307
Boko Haram – 90, 91, 130, 133, 140, 350
Bokowa Irina – 82
Bono (Hewson Paul David) – 366
Borges Julio – 362
Borisow Bojko – 357

- Bortnikow Aleksandr – 233
Botka László – 337
Boutros-Ghali Boutros – 82
Brammertz Serge – 92
brexit – 20, 48, 80, 159, 160, 161, 162, 163, 177, 179, 180, 181, 182, 218, 228, 286, 319
BRICS – 235, 247
broń chemiczna – 30, 85, 86, 87, 111, 118, 197, 343
Brzeziński Zbigniew – 11, 26, 40, 358
Bush George W. – 28, 186, 192, 199
- C**ARD (*Coordinated Annual Review on Defence*) – 65, 68, 80
Carson Ben – 186
Carter Jimmy – 11, 358
Catalan Zaida – 94
Cavusoglu Mevlüt – 227
CDU – 34, 48, 170, 218, 219, 220, 221, 231, 245, 359
CEFC (spółka) – 246, 247
cele milenijne – 98
Cenckiewicz Sławomir – 291
Centeno Mário – 359
Cerar Miro – 287
Chao Elaine L. – 186
Chomsky Noam – 302
Cichocki Bartosz – 293
Clark Helen – 82
Climate Agreement (porozumienie klimatyczne) – 64, 98, 148, 190, 195, 365
Clinton Hillary – 187
Coast Dan – 186
Cohen Roger – 14, 15, 29, 34, 42, 274
Comey James – 187
Conrad Joseph (Korzeniowski Józef) – 32
Costa Alex – 186
Crocker Bob – 187
Cruz Ted – 187
CSU – 34, 48, 170, 218, 220, 221, 231, 245, 359
Cuéllar Javier Pérez de – 82
cybersecurity (cyberbezpieczeństwo) – 55, 61, 64, 70, 241
Czaplińska Anna – 83
Czaputowicz Jacek – 22, 169, 282, 321
Czurkin Witalij – 85
- D**aadler Ivo – 32
Daul Joseph – 167
Davis David – 31, 160, 164
DCFTA (strefa wolnego handlu) – 31, 206, 253, 258, 261, 263
dekarbonizacja – 151, 154
Deneen Patrick – 25
DeVos Betsy – 186
Dionne Mohamed – 362
DNS – 235, 247
Dodon Igor – 257
Domański Henryk – 308
Dowbor Ladislau – 301, 303
Draghi Mario – 306
Duda Andrzej – 285, 287, 291, 292, 294, 358
Dupont-Aignan Nicolas – 168
Duterte Rodrigo – 27, 30, 31, 40, 206
dwubiegunowość – 217
Džeenbekow Sooronbaj – 363
dżihadyzm – 128, 129, 141
- E**astern Flank (wschodnia flank) – 32, 51, 52, 55, 58, 60, 61, 256, 289, 356
eliminacja broni jądrowej – 115
Elżbieta II – 366
English Bill – 362
Enhanced Forward Presence (EFP) – 51, 52, 53, 55, 58, 59, 60, 61, 288
Erdoğan Recep Tayyip – 31, 38, 49, 227, 270, 290, 294, 357, 359
Eurogrupa – 180, 316, 359
Europejski Bank Centralny (EBC) – 224, 229, 305, 316, 322, 325, 331
Europejski Fundusz Obronny (*European Defense Fund* – EDF) – 36, 62, 65, 68, 71, 72, 80, 316
europejski minister gospodarki i finansów – 174
- fake news* – 13, 54, 59
FBI – 185, 187, 201
Federalna Służba Bezpieczeństwa (FSB) – 233, 237, 247, 255
Fekete György – 333, 337
Ferenczi Krisztina – 332, 333